

929 T. S. THILÉN – J. V. SNELLMAN 16.III 1868
 HUB, JVS handskriftssamling

S:t Michel den 16:de Mars 1868

Högtärade Broder!

Med dagens post afgår hemställen till Senaten med tillstånd att få utgifva allt i kronomagasinerna befintligt vårsäde såsom lån till utsäde, och i nödfall Riga råg till brödföda.

Brödbristen har redan en tid bortåt varit och är isynnerhet i östra delen af länet, men äfven i frostömmare byar i en mängd kommuner af länet, ganska stor. Råg, som numera blifvit uppköpt till andra delar af landet, skulle funnits i medlersta och vestra delen af länet, men hvarifrån skall den taga penningar, hvilken sett såväl grödan som all öfrig lösegendom säljas på exekutif auktion redan förliden höst för enskilt skuld. 10

Under min sednaste resa genom länet besökte jag de mest nödställda byarne i hvarje socken och blef dervid i tillfälle att smaka på bröd af många slag – det ena sämre än det andra. Sant är att detta resultat uppnåtts till det mesta genom tröghet att i tid begagna brödsurogater, af hvilken orsak den af mig gifna trösten inskränkte sig till: »kyllä tällä leivällä elää» och en dugtig sparlakans lexa öfver misshushållning. Som min princip är den, sans comparaisons, af Napoleon 1:a uttalade att fordra det omöjliga för att uppnå det högsta möjliga, så vill jag äfven i det längsta undvika utgifvande af brödföda ifrån kronans magasin, men måste just derföre ega rättighet att genast komma de kommuner till hjälp, hvar systemet ej mera är hållbart, hvilket torde mycket snart intreffa i Heinävesi, Savoranta och Kerimäki församlingar, isynnerhet som strömmen aftiggare från andra län oaktadt alla mina bemödanden att hejda den, är ofantlig. A propos häraf vill jag anföra det märkvärdiga faktum, att tiggare i länet påtreffats hemma ifrån Tavastehus och Nylands län – ett bevis på ovanan derborta att svälta i dåliga år, och i goda tänka litet på framtiden, om ej så vore, skulle 2:ne års missväxt ej kunnat föra befolkningen i nämnde län till denna point af fattigdom. Bristen på utsäde blifver stor såväl till följe af frostsador, som förlorad grobarhet genom stockning. 30

Vid förfrågningar har jag erhållit hvarandra fullkomligt motsägande uppgifter om tillgången af grobart våruitsäde i de församlingar der sådant borde finnas; orsaken härtill bör sökas i den finska håglösheten att i tid undersöka utsädets duglighet. Kändt är att flere församlingar lida af total brist på utsäde. Det säkra är att de cirka 5 000 Tunnor korn och 700 Tunnor hafra, som i kronomagasinerna finnas, endast i det fall fylla behofvet, att, en mängd lägenhetsinnehafvare ej kunna anskaffa borgen, hvilket är mycket sannolikt; detta vore allt bra, om ej många fält skulle blifva obesädda. – Hvad jag skall företaga mig, då jag ej fått köpa mera än 30 Tunnor hafra vet jag ej, och dock förutser jag stor brist på utsäde af detta sädesslag i östra delen af länet. Ej heller skulle jag vilja betunga kronan med uppköp af rysk hafra, som med transport skulle falla sig alltför dyr. Af ofvannämnde orsaker skulle jag ej gerna afstå de i F<inans> Ex<peditions> skrifvelse ifrågasatte 1 000 Tunnor korn till Uleåborgs län och det mycket mindre som Riga korn befunnits odugligt för vår Savolaxiska jord. – Omkring 10 April kan jag lemna noggrannare uppgifter om utsädesbehofvet; för att tvinga allmogen till sparsamhet med utsäde, har jag ej velat tidigare väcka frågan härom. 40 50

Fattigarbeten behöfves troligen redan i medlet af Maj – i ganska stor skala. Härtill kan råg ifrån magasinerna användas. Stor svårighet har varit att få foror för mjöl transporten, ifrån Lauritsala, med afseende på dåligt vägalag, såväl på landet som på isar och än sämre hästar, – Jag hoppas dock kunna afsluta affairen snart.

Hof-Rätten och Kejs^{erliga} Senaten fastställde H^{of} Rättens ljusa utslag, som dömde Magasinsförvaltaren Lohman till 6 månaders suspension – en affaire honom till godo och kronan till förlust efter nuvarande sädespris af 2 700 mark, emedan magasinet skall tunna för 10 tunna uppmätas. Jag har bråkat min hjerna för att på något sätt kunna göra affairen för honom mindre inbringande, och för kronan mindre förlustbringande, och har dervid ej kunnat utfundera något bättre än att hemställa till Senaten, om honom tillkommer af doneringskappar. Jag vet nog att dessa tillkomma honom, men min hemställan stoppar Du tills vidare under röda klädet och låter den ligga till sommaren för att åtminstone vårsädet måtte hinna utgifvas; bedrifves saken ej sålunda, så finnes ej skäl för mig att uppskjuta utslagets sättande i verkställighet. Någon åtgärd måste vidtagas angående brännvinspannornas inlösen. Min mening är den, att de borde kommande höst 20 emottagas för erhållna spanmålsån, hvarvid de, som icke äro skyldiga spanmål skulle så afstå sin rättighet att erhålla lösen åt sådana som erhållit lån. Till kronan icke skyldige kommuner skulle liqvideras i penningar. Med sann högaktning och vänskap tecknar

min högtärade broders tjänare
T. S. Thilén

P. S. Jag hoppades få foror i Puumala för mjölets transport, men fick ej. Jag sände stafett i saken till T^{jenst} F^{örrättande} Kronofogden och väntar inom en vecka definitivt svar. Jag har haft så mycken förargelse för nämnde mjöl, att endast min personliga vänskap till Dig min bror har afhållit mig ifrån att länge sedan anmäla att jag ej får foror. Mitt förslag att utgifva råg ifrån Nyslotts magasin till Kuopio län gäller endast *i yttersta fall* och naturligtvis emot mjöl ifrån Lauritsala med öppet vatten. Jag fruktar de 2 800 T^{unn}or Rigarråg, som finnes och mera till få tillsläppas till brödföda. Om den af mig per telegraf erhållna underrättelse är sann att i P^{eters}burg fås hafra per matta för 5 Rub^{el} 25 kop^{ek} och i frakt 6 mark vore bäst att nu upphandla varan; men 40 öppet vatten kommer den för sent.

930 K. J. HARFF – J. V. SNELLMAN 16.III 1868 RA, JVS samling

Beder ödmjukast att återfå telegrammet samt benägen underrättelse om Tit. Forsberg kan anträda återresan, så snart ifrågavarande kornuppköp blifvit fulländadt.

Accreditivet har jag erhållit och genast expedierat.

50

Högaktningsfullt
Julius Harff

16 Mars. 1868